

اون آلتىجى سنه
نومرو ۱۸ (۹۵)

تورک تارىخ انجمنى

۱ ئىشرىن ئاى
۱۹۲۶

مجموعىسى

استانبولده بالون

اوجق ، هواره حاکم اولق ، بشریتک فضا حقنده کی تجسینی تطمین ایتمک فکر و مراقی کیمیلیر قاج عصر اول باشلامشدر. مثلا یونان افسانه سنده آباریسک بر اوقه بینهرک هوارده سیاحت ایله یکی سویلنیر. ایقار ایله باباسی ده دال کبال مومی ایله کوکده لرینه یاپیشدیردقلری قانادرله کیریدک مسافرت سومین ساحلرندن قاجدقلری ، ایقارک باباسنی کچمک ایچون کونشه یاقلاشامنه قدر سیاحتک کوزل کچدیکی ، کونشه یاقلاشمه لرله مومک ارییوب ایقارک دکزه دوشهرک بوغولدیغنی روایت اولنور (میلاددن ۱۳۵۰ ییل اول) .

تاریخلرده ، همان هر ملنده هوا سیاحتلرینه چیتمق ایستیلره ، تورلو ماکنه و آتلر ایجاد ایله یلره نصادف ایدیلیر . از جمله تورک لغتچیلرندن « صحاح » صاحبی جوهرینک اوجق تشبثنده بولندیغنی ترجمه حالنده کوریللیور .

شورادن « اوجق » دیدمده خاطریمه بر شی کلدی . معلومدرکه تورکر جتنه « اوجاق » ، جهنمه « تاموق » دیرلر . تاموق اوستی قابالی بر بنا دیمکدر . اوجق ایسه کوکده آغاق معناسنده . شو حسابجه تورکر یازیققلرک (کناهکارلرک) تاموقده محبوس قالدیغنه و اییلرک کوکله اوجدیغنه یعنی حیاتده یاپه مادقلری جولانی وفاتلرنده اجرا ایلد کلرینه اعتقاد ایلد کلرینه دلالت ایلیور . هر نه ایسه مقصدمز بوکی شیرلی تفصیل دکل ، استانبولده بر بالون حادثه سنی قید ایتمکدر .

بالونی مونغولیه عائله سندن ژوزف و آتیه ن آدلی ایکی قرداش ایجاد ایلدیلر . بو بالون ۱۷۸۳ سنه سی حزراننده اوجدی وسالماً یره ایندی . اوتاریخدن طیاره لر چیقنجیه قدر بالونلره جانبازلق یاپارق یاره قازانلر بولندیغنی کبی هوا داخلنده علمی تدقیقلرده یاپلیدی . حتی یوسف عزالدین افندیکنک سنت دوکوننده بالون اوچورلدیغنی روایت ایدرلر . ۱۸۷۹ (رومی ۱۲۹۵) ده حماده سواری قائم مقامی حافظ احمد بک کریمه سنک دوکوننده کندی ایله یاپدیغنی بر بالونی اوچورارق شهر خلقتی تعجیبه بر اقدی . شمعی استانبولدن بالونله قاجانه کله لم :

قونت زامبه قاری Zambecari اسمنده مهم بر موقع صاحبی اولان بر ذاتک اوغلی اولوب پولونیا ده دوغان وطیبی باباسنک آدینی آلان زامبه قاری ابتدا حقوق تحصیل ایتمش ایدی . فقط بویه ساکن بر مسنک طبیعتنه او یما دینندن تور کلرله بوی اولچمک ایچون اسپانیا بحریه سنه یازلمش . بر چوق مصادمه لرده بولنوب یارار لقلر کوستردکدن وایکی فورطنه کچیردکدن صوکره آغیر بر صورتله یاره لک ورق تور کلرک الینه اسیر دوشدی ، کوره که قوللق اوزره استانبول ترسانه سنه کتیرلدی .

بوراده ایکن اللری کندینه تحمیل اولنان آتغاریه وظیفه بی یاپارکن ، ذهنی ده بالون تجربه لری حقنه ایدتمش اولدوغی معلوماتک تطبیق جهتی دوشونبوردی . بالونله قاجق نشینی ایکی دفعه عقیم قالدی ، بو ، محافظه سنه مأمورلرک کندیسندن شبه لند کلرندن دولای دکل ، او محافظلرک یابدینی شیرلی قیرمق ا کلنجه لرندن ایلری کلش ایدی . نهایت او جنجی ویا دوردنجی نشبندده قاجه بیلدی .

۱۷۹۰ سنه سی یعنی ۱۲۰۱ ده او جنجی سلیم دورنده قاجان بو کوره ک محکومی مملکته دوندی . بحریه ایشرندن النی اتکنی چکدی ، بالونجیلغه چالشمه یه باشلادی . مسئله بی اهمیتله تدقیق ایلدی ، حتی پایالق حکومتندن تشویق ده کوردی . ۱۸۰۴ ده سوق ایده بیله چکنی مأمول ایتدیکی بر بالونله یوکسلیدی ، استانبوله کندینی کوره که کوندون طاللی بو تجربه ده کندینه یار اولمادی ، بالونله آتش ساردی . کوستردیکی صوغوق قانلیقله یانغینی ایصلاق بزله سوندره بیلهرک یره ایندیسه ده وجودی یانیق وبره ایچنده ایدی .

زامبه قاری بالونی سوق ایچون جان فدا ایدرجه سنه چوق چالیشدی . نهایت پروسیه قرالندن آلدینی بارالره وجوده کتیردیکی بالونک ایسته دیکی جهته کیده . بیله چکنی ادغا و اعلان ایلدی .

۱۸۱۲ ده یارلاق آلقیشلر آراسنده اوچان بالونی آغاجلر بویجه یوکسلنجه اسپرتو لامبسی دالره ایلیشه رک دوریلدی ، بالونی طوتوشدی ، راکبی یره دوشه رک بلی قیریلدی . دورمق او طورمق بیلمین ، تهلکه لرذن بیلیمان و کندییی ایچون : « انظاری افکاردر » ذیلن زامبه قاری بویه جه تلف اولدی .